



Republika e Kosovës
Republika Kosovo-Republic of Kosovo
Kuvendi - Skupština - Assembly

Zakon br. 03/L- 016

O H R A N I

Skupština Republike Kosovo,

Na osnovu člana 65.(1) Ustava Republike Kosovo,

U cilju uspostavljanja zakonske osnove za regulisanje zahteva iz oblasti hrane, zaštite javnog zdravlja i utvrđivanja kvaliteta i bezbednosti hrane,

Usvaja

Z A K O N O H R A N I

POGLAVLJE I

OPŠTE ODREDBE

Član 1

1. Ovim zakonom uređuju se:

- 1.1. opšta načela i zahtevi koji se odnose na higijenu hrane i bezbednosti hrane za ljude kao i hrane za životinje;
- 1.2. obaveze subjekata koji posluju hranom za ljude i hranom za životinje, što se tiče higijene i bezbednosti hrane za ljude i hrane za životinje;
- 1.3. opšti zahtevi što se tiče deklarisanju ili naimenovanju hrane za ljude i hrane za životinje;
- 1.4. opšti uslovi za izlaganje hrane za ljude i hrane za životinje na tržište, kao i hrane koja sadrži ili se sastoji od genetskih modificiranih organizama;
- 1.5. sistem službene kontrole hrane za ljude i hrane za životinje;

- 1.6. sistem ovlaćenih laboratorija za testiranje i referentnih laboratorikja;
- 1.7. upravljanje krizama i hitnim slučajevima;
- 1.8. osnivanje Kosovske agencije za hranu i veterinarstvo.

Član 2

Ovaj zakon se sprovodi u svim fazama proizvodnje, preradjivanja, uskladištenja i distribucije hrane za ljude i hrane za životinje, osim primarne proizvodnje, pripreme i uskladištenje hrane u porodičnim privredama koja nije namenjena tržištu.

Član 3 **Definicije o hrani**

1. Prema ovom zakonu,

1.1. «**Hrana ili prehrambeni proizvod**» je svaka materija ili prerađivani proizvod, delimično prerađen ili neprerađen, namenjen za ljudsku potrošnju ili očekuje se da se upotrebi za ljudsku potrošnju;

1.2. «**Hranom**» se podrazumevaju i voćni napici, žvakača guma i svaka supstanca koja se namerno dodaje hrani u toku njene proizvodnje, pripreme i prerađivanje.

2. Pojam «**Hrana**» obuhvata i vodu, i to:

2.1. vodu za javnu potrošnju kao voda za piće;

2.2. vodu koja se upotrebljava u proizvodnji, pripremi i prerađevini hrane i vodu koja se nalazi u sastavu hrane;

2.3. upakovanu vodu u originalnom pakovanju kao voda za piće, mineralnu i izvornu vodu.

3. Pojam «**Hrana**» ne obuhvata:

3.1. hranu za životinje;

3.2. živu stoku, osim stoke koja je namenjena tržištu za ljudsku potrošnju;

3.3. biljke i plodove biljaka pre žetve ili pre berbe;

3.4. lekove i medicinske proizvode;

3.5. kozmetiku;

3.6. duvan i njegove preradevine;

3.7. narkotične i psihotropne substance u skladu sa posebnom Konvencijom Ujedinih nacija o narkoticima iz 1961.godine i Konvencijom Ujedinih nacija o psihotropnim substancama iz 1971.godine.

Član 4 **Ostale definicije**

1. Pojedini pojmovi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeća značenja:

«**Poslovanje hranom**», podrazumeva svaki postupak u javnom ili privatnom poslovanju, bez obzira da li je sproveden u cilju materjalne dobiti ili ne, u okviru kojeg se obavljaju poslovi u bilo kojoj fazi proizvodnje, preradevine, uskladištenje, transporta ili distribucije hrane.

«**Subjekt koji posluje hranom za ljude**», podrazumeva pravna ili fizička lica, registrovana za obavljanje određenih aktivnosti u vezi poslovanja hranom za ljude, odgovornih za obezbeđenje i sprovođenje zakonskih odredaba i podzakonskih akata o hranise u okviru poslovanja kojom se bavi.

«**Hrana za životinje**», podrazumeva svaku materiju ili proizvod, uključujući i dodatke hrani za životinje, prerađene, delimično prerađene ili neprerađene hrane, namenjene za životinjsku hranu.

«**Poslovanje hranom za životinje**» je poslovni postupak javni ili privatni, bez obzira na to, da li je preduzet za stvaranje dobiti ili ne, u okviru kojeg se obavljaju poslovi u proizvodnji, preradevini, uskladišetnju, transportu ili distribuiranju hrane za životinje na ličnim gazdinstvima.

«**Subjekt koji se bavi poslovanjem hranom za životinje**», je fizičko ili pravno lice, registrovano za obavljanje određenih aktivnosti u vezi poslovanja hranom za životinje koji je odgovoran za obezbeđenje i sprovođenje propisa o hrani, u okviru poslovanja kojom on upravlja.

«**Prodaja na malo**», je aktivnost hranom u prerađivanju, izlaganju na prodajnom mestu ili u distribucija hrane za krajnjeg korisnika, uključujući i snabdevanje instutucija, bolnice, dečje vrtiće, škole, staračke domove i slično gotovom hranom, takođe fabričke kantine, hotelske objekte gde se usluži hrana, stacionarne i pokretne kioske, mesta za pripremu i prodaju hrane, radi usluživanje hranom van prostorija, odnosno mesta za poslovanje hranom, prodavnice i mesta za prodaju na veliko i malo.

«**Plasiranje hrane na tržište**» je održavanje hrane za ljude i hrane za životinje radi prodaje, uključujući ponudu za prodaju, prodaju i bilo koji način prometa, bez obzira na to, da li je plativo ili ne, prodaju i distribuciju i druge načine prometa.

«**Hazard - rizik**» je biološki, fizički ili hemijski faktor u hranu za ljude i hranu za životinje ili stanje hrane za ljude i hrane za životinje koje utiče štetno po ljudsko zdravlje i životinjsko zdravlje.

«**Rizik**» je težina mogućeg štetnog uticaja hrane po ljudsko zdravlje i životinjsko zdravlje, težina štetnog efekta kao posledica havarda – opasnosti.

«**Analiza rizika**», je proces koji se sastoji od triju komponenti međusobno povezanih: ocenjivanje rizika, gazdovanje rizikom i informisanje o riziku.

«**Procena rizika**» je naučno baziran proces koji se sastoji iz četiri faza: identifikacije rizika, kategorizacija rizika, ocenjivanje izloženje riziku i kategorizacija opasnosti.

«**Upravljanje rizikom**» je proces pomoću kojeg vrši se upoređivanje mogućnosti delovanja nadležnih organa u vezi rizika, u saradnji sa zainteresovanim učesnicima, uzimajući u obzir ocenjivanje rizika i relevantne faktore, ako je potrebno i proces izbora odgovarajućih preventivnih mera i načine kontrole.

«**Informisanje o riziku**», je interaktivna razmena informacija i mišljenja u toku procesa analize rizika, o faktorima i najavljuvanje rizika, između ocenjivača rizika, nadležnih organa, potrošača i proizvođača hrane za ljude i hrane za životinje, stručnih ljudi i zainteresovanih stranaka, uključujući i obajšnjenje i dokaze prilikom ocenjivanja rizika, osnove za donošenje odluka u toku upravljanja rizikom.

«**Istraživanje**» je mogućnost istraživanja hrane za ljude i hrane za životinje, životinje koja proizvodi hranu, odnosno životinje koja služi za proizvodnju hrane, sirovine ili materije koja je namenjena za proizvodnju hrane ili očekuje se da se uključi u proizvodnju hrane za ljude i hrane za životinje u toku svih faza proizvodnje, prerađivanje i distribucije hrane.

«**Faza za proizvodnju, prerađivanje i distribuciju hrane**», je bilo koja faza, uključujući uvoz i primarnu proizvodnju, prerađivanje, uskladištenje, transport, prodaju ili snabdevanje krajnjeg korisnika hranom za ljude, takođe uvoz, proizvodnju, prerađivanje, uskladištenje, transport, distribuiranje, prodaju hrane za životinje i snabdevanje životinja hranom.

«**Primarna proizvodnja**», je primarna proizvodnja i primarno povećanje proizvodnje poljoprivrednih proizvoda, uzgoj biljaka, stočarstva, ribarstva, uključujući žetvu i berbu voćnih plodova, mužu i tovljenje životinja pre klanja, lova i ribolova kao i berbu plodova samoniklih biljaka.

«**Potrošač**», je fizičko lice koje upotrebi i konzumira hranu za svoje lične potrebe a ne upotrebi je za nijednu fazu poslovanja hranom.

«**Službena kontrola**», higijenska inspekcija zdravstvene ispravnosti i kvaliteta hrane za ljude i hrane za životinje, u cilju provere, da li je u skladu sa zakonskim adredbama o hrani.

«**Higijena hrane**», podrazumeva neophodne higijenske-sanitarne uslove hrane radi kontrole opasnosti i obezbeđenje njene ispravnosti za ljudsku potrošnju u skladu sa njenom namenom.

«**Kontaminacija**», podrazumeva prisutnost hazardi-opasnosti u hrani.

«**Otpatci**», podrazumeva otpatke bioloških i hemijskih materija koji se dozvoljavaju za upotrebu u određenim količinama i određenim fazama prema dozvoljenim standardima u primarnoj proizvodnji hrane, kao i odpaci njihovih metabolika i njihovi uništeni proizvodi, dok ostaci materija ne podrazumevaju aditive za hranu.

«**Hranljivi aditivi** », je supstanca koja bez opzira na njenu hranljivu vrednost, ne koristi se kao prehrambeni proizvod i nema osobine takvog sastava, ali zbog tehnoloških razloga, dodaje za proizvodnju, prerađivanje, pripremanje, pakovanje, transportovanje ili čuvanje prehrambenih proizvoda i tom prilikom aditiv na direktan ili indirektan način postane kao sastavni deo prehrambenog proizvoda pomoću posrednika u proizvodnji.

«**Aditivi u hrani za životinje**», je svaka materija koja, kada se dodaje hrani za životinje, može da utiče na kvalitet hrane za životinje ili na uzgoj životinja koje proizvode hranu ili služe za proizvodnju hrane, namenjene za ljudsku potrošnju.

«**Deklarisanje-naimenovanje**», je postavljanje pisanih znakova, trgovačkih naimenovanja, zaštitinih znakova, naziv marke, slike, grafičkih prikaza ili simbola koji se odnose na hranu za ljude ili hranu za životinje koji se postavljaju na ambalaži, lepljivoj etiketi ili vise na nepakovanu hranu na vidljivo mesto koje se lako uočava od potrošača.

«**Sigurna hrana**», je ona hrana koja ne može štetno utjecati na zdravlje ljudi i koja je prikladna za ljudsku uporabu.

«**Nova hrana**», je hrana i sastajci hrane koji se do sada nisu upotrebejni u manjim količinama za ljudsku ishranu na Kosovu.

«**Genetski modificirani organizmi (-GMO)**», su organizmi, bilike i životinje, mikroorganizmi i njihovi delovi, stvorenih pomoću genetskog inženjeringa, odnosno pomoću genetskih modifikacija, kako je definisano Direktivom EZ-a br. 2001/18.

«**Hrana za posebne namene- dijetalna hrana**», je hrana posebnog sastava ili posebne proizvodnje, različitija od obične hrane što se tiče hranljivih osobina, a može da se nameni za ishranu odojčadi i male dece, za lica kojima je otežano proces varenja i metabolizma, kao i licima koja se nalaze u posebnom fiziološkom stanju koja imaju potrebu za kontrolisano upotrebu hranljivih materija.

«**Codex Alimentarius**»- je međunarodno telo koji osnivan od FAO i WHO radi praćenja programa koji se baziraju na standarde za hranu, na kolekciju međunarodnih standarada u vezi higijenskih propisa, nutritivne vrednosti, mikrobioloških normi, aditiva, odpadataka pesticida i metala, kontaminacionih materija, etiketa, metoda za uzimanje uzoraka.

“**HACCP**”, je analiza hazarda i kritične tačke kontrole - Hazard Analysis and critical Control Point.

“**ISO**” je međunarodna organizacija o standardima.

«**Ministarstvo poljoprivrede**», podrazumeva Ministarstvo za poljoprivredu, šumarstvo i ruralni razvoj.

«**Ministar poljoprivrede**», je Ministar Ministarstva za poljoprivredu, šumarstvo i ruralni razvoj.

«**Ministar zdravlja**», je Ministar Ministarstva zdravlja.

«**Agencija**», podrazumeva Kosovsku agenciju za hranu i veterinarstvo.

POGLAVLJE II

OPŠTA NAČELA

II. 1. NAČELA ZA ANALIZU RIZIKA

Član 5

II. 1.1 Analiza rizika

1. U cilju postizanja glavnog cilja, odnosno visokog nivoa zaštite života i ljudskog zdravlja, mere koje se preduzimaju u skladu sa zakonskim odredbama o hrani, baziraju se na analizu rizika, osim kada ne odgovaraju okolnostima ili prirodi mera.
2. Analiza rizika se bazira na dozvoljene naučne dokaze i vrši se na nezavisan, objektivan i transparentan način.
3. Upravljanje rizikom se bazira na rezultate analiza rizika, posebno na mišljenja naučnog odbora shodno člana 45 ovog Zakona i na druge zakonske faktore u smislu principa za sprečavanje opasnosti određenim članom 7 ovog Zakona.

Član 6

II. 1.2. Obaveštavanje o riziku

1. Obaveštavanje o riziku vrši Agencija, u cilju blagovremenog obezbeđenja objektivnih, jasnih i realnih informacija u vezi opasnosti i rizika od hrane za ljude i hrane za životinje i stim u vezi obaveštava:
 - 1.1. Upravni odbor Agencije;
 - 1.2. Ministarstvo poljoprivrede i Ministarstvo zdravlja;

1.3. poslovne subjekte koji se bave hranom za ljude i poslovne subjekte koji se bave hranom za životinje;

1.4. potrošače; i

1.5. nadležne institucije i zainteresovane strane.

II. 2. NAČELO PREDOSTROŽNOSTI

Član 7

1. Pod posebnim uslovima, kada posle ocenjivanja pružanih informacija, je identifikovana mogućnost štetnog uticaja hrane po ljudsko zdravlje i kada postoje naučne sumnje, nadležni organi svoju preduzeti privremene mere za odgovarajuće upravljanje rizikom, radi obezbeđenja zaštite ljudskog zdravlja visokog nivoa, do obezbeđenja potrebnih informacija naučno baziranih o ocenjivanju celokupnog rizika.

2. Preduzete mere iz stava 1. ovog člana, treba da budu odgovarajuće i da ne ograničavaju trgovinu više nego što je potrebno, u cilju postizanja zaštite javnog zdravlja visokog nivoa, računajući njihovo tehničko i ekonomsko sprovođenje bazirane na činjenično stanje.

3. Preduzete mere, ponovo se razmatraju u okviru određenog roka, zavisno od nivoa identifikacije rizika za život i za ljudsko zdravlje i vrste informacija naučno baziranih za objašnjenje naučne sumnje, kao i za sprovođenje ocenjivanja sveukupne opasnosti.

II. 3. NAČELO TRASPARENTNOSTI

Član 8

1. Javne konsultacije treba da budu otvorene i transparentne, neposredne ili posredstvom predstavnika potrošača ili zainteresovanih grupa, u toku pripreme, ocenjivanja i razmatranja mera za gazdovanje rizikom, osim kada hitan slučaj to ne dozvoljava.

2. Ako postoji osnovana sumnja, da hrana za ljude i hrana za životinje, može da predstavlja opasnost za ljudsko i životinjsko zdravlje, zavisno od prirode i obima rizika, Agencija preduzima mere za informisanje javnosti o prirodi rizika za zdravlje, uz identifikaciju hrane za ljude i hrane za životinje, o njenoj vrsti i rizika kojeg može da prouzrokuje hrana, uz objavljivanje preduzimanje mera što je moguće prije radi sprečavanje, otklanjanje i eliminisanje tog rizika.

II. 4. ZAŠTITA INTERESA POTROŠAČA

Član 9

1. Interes potrošača mora da se zaštititi u potpunosti.

2. Zakonske odredbe o hrani treba da budu namenjene zaštiti potrošača i daju osnovu potpuno informisanje potrošača o hrani koju oni konzumiraju, na način da isti mogu vršiti izbor hrane.

3. Protiv interesa potrošača je:

3.1. proizvodnja i iznošenje zdravstveno neispravne i nebezbedne hrane na tržište;

3.2. namerna prevara u poslovanju hranom;

3.3. falsifikovanje hrane izmenom i nedostatkom osnovnih sastojaka koji su vezani za određenu vrstu ili određenu karakteristiku hrane;

3.4. obmanjivanje potrošača netačnim podacima u deklaraciji;

3.5. sprovođenje postupaka koji mogu da prevare potrošača reklamiranjem hrane.

POGLAVLJE III

III. BEZBEDNA HRANA

Član 10

Potrebe za bezbednom hranom

1. Bezbedna hrana je hrana koja ne može da ima negativan uticaj po ljudsko zdravlje, ukoliko je proizvedena i konzumirana u skladu sa njenom namenom.

2. Hrana ne sme, da se izlaže na tržište ukoliko nije bezbedna.

3. Hrana se smatra nebezbednom, ako:

3.1. je štetna po ljudsko zdravlje;

3.2. je neispravna za ljudsku potrošnju.

4. Prilikom utvrđivanja, da li je hrana bezbedna, treba da se uzimaju u obzir:

4.1. normalni uslovi za upotrebu hrane od potrošača u svakoj fazi njene proizvodnje, postupka i distribucije,

4.2. informacije koje su date potrošaču, uključujući i informacije o etiketiranju ili informacije koje se odnose na otklanjanje specifičnih aktivnosti hrane ili neke kategorije hrane, štetne po ljudsko zdravlje.

5. Prilikom utvrđivanja, da li je hrana štetna po ljudsko zdravlje, treba da se uzimaju u obzir:

5.1. mogući strani uticaji direktni ili indirektni, kratkoročni ili dugoročni koji utiču da hrana bude štetna po ljudsko zdravlje lica koje je istu upotrebilo, što može da utiče štetno na buduće generacije;

5.2. moguće komulativno toksično dejstvo;

5.3. posebna osetljivost jedne specifične kategorije potrošača na hranu, namenjenu za takvu kategoriju potrošača.

6. Prilikom utvrđivanja, da li je hrana bezbedna za ljudsku potrošnju, treba da se uzima u obzir, da li je neprihvatljiva za namensku upotrebu zbog njene kontaminacije od spoljašnjih uzročnika ili na neki drugi način zbog truljenja, kvarljivosti ili uništavanja.

7. Kada se utvrdi, da hrana nije zdravstveno bezbedna ili deo jedne proizvodne serije ili deo pošiljke iste vrste hrane prema opisu i kategoriji, smatra se da cela hrana te proizvodne serije ili pošiljke, nije zdravstveno bezbedna, osim kada se drukčije utvrđuje.

Član 11 **Nebezbedna hrana**

1. Štetna i nebezbedna hrana po ljudsko zdravlje se smatra, ako:

1.1. sadrži iznad dozvoljene granice opasne mikroorganizme i parazite, štetne po ljudsko zdravlje;

1.2. sadrži bakteriološke toksine, mikotoksine ili ostale toksične materije iznad dozvoljene granice;

1.3. sadrži ostatke pesticida, veterinarskih lekova, teških metala i druge štetne materije po ljudsko zdravlje, iznad dozvoljene granice;

1.4. sadrži aditive za hranu koji nisu dozvoljeni za upotrebu u neku vrstu hrane ili sastav upotrebljenih aditiva za hranu, iznad dozvoljenih količina;

1.5. sadrži radionukleide iznad dozvoljene granice ili je zračena iznad dozvoljene granice;

1.6. ambalaža sadrži mikroorganizme i druge materije koji utiču na povećanje štenih materija po ljudsko zdravlje;

1.7. ima poreklo od izumrlih životinja ili iz životinja, za koje zbog bilo kakvog razloga nije dozvoljeno klanje.

2. Neispravnom hranom za ljudsku potrošnju se smatra, ako:

2.1. organoleptičke osobine hrane zbog fizičkih, hemijskih, mikrobioloških procesa i drugih procesa, su izmenile tipične karakteristike te vrste hrane;

- 2.2. sadrži materije ili sirovine koje nisu pristupačne za ljudsku ishranu;
- 2.3. sadrži fizičku nečistoću i raznih materija koje su štetne po ljudsko zdravlje.

Član 12

Registracija i licenciranje objekata

1. Sledeći objekti treba da budu registrovani u Agenciji:
 - 1.1. objekti koji služe za proizvodnju, prerađivanje, pakovanje i ponovno pakovanje i uskladištenje hrane;
 - 1.2. objekti koji služe za pripremu i za postupak hranom za prodaju na malo, uključujući i pokretne objekte i privremene prostore: stacionarni i pokretni kiosci za kiosci, prodajna mesta na pijaci i vozila koja služe za prodaju hrane.
2. Sledeći objekti treba da budu licencirani od strane Agencije:
 - 2.1. objekti u kojima se proizvodi, procesira, vrši pakovanje i ponovno pakovanje i uskladištava hrana životinjskog i biljnog porekla.
3. Ministarstvo poljoprivrede, Ministarstvo zdravlja, zavisno od njihovog delokruga rada, podzakonskim aktom utvrđuju uslove za registraciju i licenciranje objekata iz stava 1 i 2 ovog člana..

Član 13

Uvoz

1. Hrana koja se uvozi na Kosovu radi iznošenja na tržište, treba da ispuni zakonske odredbe o hrani.
2. Ministarstvo poljoprivrede, Ministarstvo zdravlja, zavisno od njihovog delokruga rada, podzakonskim aktom utvrđuju uslove za uvoz hrane.

Član 14

Izvoz

1. Hrana koja se izvozi iz Kosova, radi izlaganje na tržište na neku drugu zemlju, treba da ispuni odredbe Zakona o hrani.
2. Shodno stava 1 ovog člana, izvezena hrana iz Kosova, treba da ispuni zahteve predviđenim važećim zakonima zemlje uvoza.
3. Izuzetno od stava 1 i 2 ovog člana, shodno sporazumu između Kosova i zemlje uvoznice, izvezena hrana iz Kosova, treba da ispuni uslove predviđenim sporazumom.

4. Ministarstvo poljoprivrede, Ministarstvo zdravlja, zavisno od njihovog delokruga rada, na osnovu predloga Agencije, podzakonskim aktom utvrđuju specifične uslove za izvoz hrane.

POGLAVLJE IV

OBAVEZE SUBJEKATA KOJI POSLUJU HRANOM

Član 15

Opšti i specifični uslovi u vezi higijene hrane

1. Subjekti koji posluju hranom, treba da obezbeđuju sistematsko sprovođenje opštih i specifičnih uslova o higijeni hrane.
2. Zabranjuje se izloženje prehrambenih proizvoda na otvorenim mestima i koja su pod uticajem visokih temperatura i sunčevih zrakova.

Član 16

Odgovornost subjekata u vezi hrane koja ne ispunjava utvrđene zahteve zakonskim odredbama

1. Ako subjekat koji posluje hranom, sazna ili opravdano sumnja, da hrana koju je uvezio, proizveo, prerađivao, izlagao na tržište, ne ispunjava uslove bezbedne hrane, treba odmah da pristupi izvlačenju hrane iz tržišta.
2. Subjekti koji posluju hranom, treba da odmah pristupe izvlačenju hrane iz tržišta, u slučaju kada proizvod nije pod njihovom neposrednom kontrolom. Agencija treba da se informiše odmah o tim aktivnostima
3. Ako je hrana stigla do potrošača, subjekat koji posluje hranom, treba da detaljno informiše Agenciju koja će narediti subjektu koji posluje hranom da povlači hranu i da zahteva od potrošača da povrate istu.
4. Subjekt koji posluje hranom za prodaju na malo ili koji ima delatnost za distribuiranje hrane, ali nema uticaja na upakovanje i na deklarisanje bezbedne hrane, treba da vrši povlačenje hrane iz tržišta, po dobijanju informacije ili odluke za povlačenje hrane i da uništava istu.
5. Subjekt koji posluje hranom, treba da sve potrebne informacije da nadležnim organima za ispitivanje hrane.
6. Subjekt koji posluje hranom, treba da saraduje sa nadležnim organima i ne može da sprečava drugo lice, da saraduje sa nadležnim organima, u vezi preduzimanja mera, u cilju smanjivanja rizika od hrane kojom snabdeva tržište.

Član 17

Zahtevi u vezi mogućnosti ispitivanja hrane

1. Mogućnost ispitivanja hrane, treba da bude u svim fazama proizvodnje, procesije i distribucije hrane, sirovina životinjskog i biljnog porekla, životinja koja proizvedu hranu ili služe za proizvodnju hrane, uključujući ispitivanje bilo koje druge materije koja je namenjena za sastav hrane ili se očekuje da bude u sastavu hrane.
2. Subjekt koji posluje hranom, obavezan je da uspostvi sistem evidencije, odnosno bazu podataka i obezbeđenje postupaka koji omogućavaju u svakom momentu, identifikaciju za svako fizičko ili pravno lice koje vrši snabdevanje hranom, životinjama koje proizvedu hranu i služe za proizvodnju hrane ili bilo koje druge materije, namenjene za proizvodnju ili se očekuje da se upotrebi za proizvodnju hrane.
3. Subjekt koji posluje hranom, obavezan je da uspostavi bazu podataka postupke koja omogućavaju da u svakom momentu identifikuje ostale subjekte, kojima je hranu distribuirao.
4. Subjekt koji posluje hranom, obavezan je da podatke iz stava 2 i 3 ovog člana, čuva u roku od tri godine i na osnovu zahteva nadležnog organa, njemu pruža iste u svakom momentu.
5. Hrana koja je izlagana na tržište ili koja će se izlagati na tržište, treba da bude deklarirana i ispitavana ili na neki drugi način identifikovana, na osnovu odgovarajuće dokumentacije ili drugih informacija.

Član 18

Zahtevi koji se odnose na sistem samokontrole

1. Subjekt koji posluje hranom, pored nivoa primarne proizvodnje, dužan je da uspostavi i održava redovne kontrole higijenskih uslova proizvodnje, na svakom objektu koji je pod njegovom kontrolom, sprovođenje preventivnih postupaka samekontrole, razvijene u skladu sa sledećim načelima sistema analize i havarda - opasnosti i kritičnih kontrolnih tačaka- HACCP, za:
 - 1.1. identifikaciju svih opasnosti koje treba sprečavati, otkloniti ili smanjivati na prihvatljivi nivo;
 - 1.2. identifikaciju kritičnih tačaka kontrole na mestima gde je kontrola značajna za sprečavanje, otklanjanje ili smanjivanje opasnosti na prihvatljivi nivo;
 - 1.3. utvrđivanje kritičnih granica kontrole koje utvrđuju razliku između prihvatljivog i neprihvatljivog za sprečavanje, otklanjanje i smanjivanje identifikovanih opasnosti;

1.4. utvrđivanje i sprovođenje uspešnih mera sistematskog nadzora kritičnih tačaka kontrole;

1.5. utvrđivanje korekcijskih mera, kada sistem nadzora upozorava, da kritična tačka kontrole nije pod kontrolom;

1.6. utvrđivanje mera provere, u cilju verifikacije sprovođenje mera iz gornjih podstava ovog stava. Postupci verifikacije treba da se sprovedu od strane objekata i nadležnih inspektora u objektima;

1.7. utvrđivanje dokumentacije i evidencije, u skladu sa prirodom i obima poslova u kojima će se prikazati efekat sprovedenih mera predviđenih u gornjim podstavovima ovog stava.

2. Subjekt koji posluje hranom u domenu primarne proizvodnje, obavezan je da uspostavi i sprovodi redovne kontrole higijenskih uslova proizvodnje, na svakom objektu koji je pod njegovom kontrolom sprovođenjem postupaka samokontrole, razvijene u skladu sa dobrom proizvodnom praksom.

3. Početnu ocenjivanje o ispravnosti planova HACCP za objekte iz stava 1 ovoga člana, vrši Agencija.

4. Ukoliko rezultati samokontrole predviđene stavom 1 ovog člana, otkrivaju postojanje opasnosti za ljusko zdravlje i ako se ustanovi, da hrana ne ispunjava uslove bezbedne hrane, tada subjekat koji posluje hranom, obavezan je da sprovodi mere u skladu člana 25 ovog Zakona.

5. Uslove za sprovođenje sistema samokontrole, u objektima iz stava 1 i 2 ovoga člana, utvrđuje Agencija.

6. Agencija, za sprovođenje odredaba iz stava 5 ovog člana, može da utvrđuje zauzeće od odredaba iz stava 1 ovog člana, za neke objekte subjekata koji posluju hranom, posebno za sitne subjekte, posebne kategorije subjekata za trgovinu na malo i za tradicionalnu proizvodnju proizvoda, pod uslovom da bude obezbeđeno odgovarajući stepen higijene primenom postupka samokontrole, razvijene u skladu sa dobrim proizvodnim praksama.

POGLAVLJE V

NOVA HRANA I GENETSKI MODIFIKOVANI ORGANIZMI -GMO

Član 19

1. U novu hranu spadaju sledeće kategorije hrane:

1.1. hrana i sastojci hrane koji sadrže genetske modificirane organizme ili se sastoji od njih;

1.2. hrana ili sastojci hrane, osim aditiva-aroma i enzima koji su proizvedeni iz GMO, ali ne sadrže GMO;

1.3. hrana ili sastojci hrane nove primarne strukture ili nove molekularne strukture namerno modificirani;

1.4. hrana ili sastojci hrane koji se sastoje iz mikroorganizama, gljiva, algi ili su izolirane od njih;

1.5. hrana ili sastojci hrane koji se sastoji iz biljaka, životinja, mineralnih i sintetičnih materija ili su proizvedeni od njih, sem hrane i sastojaka hrane koji su dobijeni na tradicionalan način razmnožavanja ili za koje se zna od ranije da se mogu konzumirati;

1.6. hrana ili sastojci hrane na kojima je bio sproveden postupak koji se sada više ne koristi, ali u slučajevima kada isti prouzrokuje vidne promene u sastavu i strukturi hrane, sastojcima hrane koji utiču na njihovu hranljivu vrednost, metabolizam ili na nivo nepoželjnih materija.

2. Kategorije nove hrane u smislu stava 1 ovog člana ne mogu:

2.1. biti opasne po zdravlje krajnjeg korisnika;

2.2. prouzrokovati zbunjenost kod potrošača.

3. Ministarstvo zdravlja, u saradnji sa Ministarstvom poljoprivrede, podzakonskim aktima propisuju propise za proizvodnju, procesiranje i distribuciju nove hrane i genetskih modificiranih organizama.

4. Ministarstvo poljoprivrede, donori podzakonske akte za proizvodnju, procesiranje i distribuciju tradicionalne hrane i geografski zaštićene hrane.

POGLAVLJE VI

DEKLARISANJE HRANE

Član 20

1. Hrana koja je izneta na tržište Kosova, treba da poseduje deklaraciju.

2. Deklaracija podrazumeva, sve pisane kodove, trgovački naziv, zaštitni kod, naziv marke, slike ili simbole koji se odnose na hranu koji se stavljaju na ambalaži, lepljivoj etiketi ili vise na hranu i informacije koje prate ili se odnose na tu hranu.

3. Deklaracija mora da bude pisana na vidljiv način i treba da bude razumljiva i čitljiva.

4. Deklaracija treba da sadrži sledeće podatke:

- 4.1. naziv pod kojim se hrana prodaje;
- 4.2. listu o opisu sastojaka;
- 4.3. količinu i kategoriju određenih sastojaka;
- 4.4. neto težinu za upakovanu hranu;
- 4.5. rok upotrebe;
- 4.6. uslove čuvanja, kada isti utiču na isteku roka upotrebe hrane;
- 4.7. ime i adresu proizvođača ili ime i adresu upakivača ili trgovca koji izlaže hranu na tržište.

5. Za uvezene proizvode, pored imena i adrese proizvođača, treba da bude napisano i ime i adresa sedišta uvoznika i zemlja prekla.

6. Podaci mesta porekla proizvoda, ukoliko nedostatak tih podataka može da prouzrokuje pogrešnu orijentaciju kod potrošača o stvarnom mestu porekla proizvoda:

- 6.1. uputstva za upotrebu, tamo gde je potrebno u cilju pravilne upotrebe;
- 6.2. za pića koja sadrže više od 1,2% vol. alkohola, jačinu alkohola prema zapremini.

7. Zabranjuje se iznošenje na tržište i prodaja hrane za ljude i hrana za životinje kojoj je istekao rok upotrebe.

Član 21

Deklarisanje i označavanje hrane

1. Podaci iz deklaracije i način deklarisanja, označavanja hrane, treba da budu takvi, da ne prouzrokuju zbunjenost kod potrošača, a posebno:

- 1.1. što se tiče osobine hrane, njene prirode, identiteta, kvaliteta, sastava, količine, roka upotrebe, porekla i metoda njene proizvodnje i prerave;
- 1.2. odnosu na opisani efekat hrane kojeg ona nema;
- 1.3. stvaranje zbunjenosti da hrana ima posebne karakteristike, dok sva ostala slična hrana ima iste karakteristike.

2. Deklarisanjem i načinom deklarisanja, ne mogu se opisati osobine nijedne hrane radi sprečavanja bolesti ili da se pozivaju u ime tih osobina,

3. Zabrane i ograničenja iz stava 1 ovog člana se odnose na:

3.1. prezentiranje hrane, posebno njenog oblika, izgleda, ambalaže, materijala koji se upotrebljava za upakovanje hrane, način i mesto gde je aranžirana i izložena hrana; i

3.2. reklamiranje hrane.

Član 22

Odredbe za deklarisanje hrane

1. Ministarstvo poljoprivrede, podzakonskim aktom reguliše način za deklarisanje i naimenovanje hrane, prezentiranje i deklarisanje hranljivih vrednosti hrane.
2. Ministarstvo zdravlja, podzakonskim aktom reguliše način naimenovanje hrane za posebne potrebe ishrane- dijetalnu hranu u skladu sa ovim Zakonom.
3. Ministarstvo poljoprivrede, podzakonskim aktom, utvrđuje posebno naimenovanje proizvoda životinjskog i biljnog porekla u skladu sa važećim zakonima.

POGLAVLJE VII

SLUŽBENA KONTROLA BEZBEDNOSTI HRANE I HIGIJENA HRANE

Član 23

1. Službena kontrola bezbedne hrane i higijene hrane, obuhvaća jednu ili više od sledećih aktivnosti:

1.1. inspekcijски nadzor;

1.2. uzorkovanje i analizu;

1.3. kontrolu deklaracije i dokumentacije i službene evidencije;

1.4. nadzor nad evidencijom iz člana 17 ovog zakona;

1.5. nadzor nad sprovođenjem i efikasnosti samokontrole objekata, na osnovu provere pomenute evidencije i dokumentacije u članu 18 ovog zakona.

Član 24

VII.1 Opšte odredbe koje regulišu službenu kontrolu hrane

1. Službenu kontrolu hrane vrše inspektori Kosovske Agencije za Veterinu i Hranu, a koji su:

1.1. veterinarski inspektori;

- 1.2. sanitarni inspektori; i
 - 1.3. fitosanitarni inspektori - svaki u svoju nadležnost utvrdjene ovim zakonom i podzakonskim aktima.
2. Inspektori biraju se od Agencije po utvrdjenom zakonskom postupku na snazi za izbor službenika civilne službe.
 3. Kada nadležni inspektor prilikom inspeksijskog nadzora, otkrije ili sumnja da su izvršene povrede zakonskih odredaba o hrani, preuzima potrebne mere radi korigovanja ustanovljenih neispravnosti od strane subjekta koji posluje hranom.
 4. Vlasnik, posednik, odgovorno lice, službenik objekta ili drugo lice zatečeno u objektu, prilikom ulaska nadležnog inspektora u objekat, treba da podržava inspektora za sve tražene informacije i pomoć.

Član 25

VII.1.1 Ovlašćenja nadležnog inspektora

1. Nadležni inspektor može:

- 1.1. u svako vreme, da uđe u svim objektima gde se proizvodi, prerađuje, upakuje, uskladištava hrana i vrši inspeksijski nadzor, u cilju utvrđivanja postojanja bilo kojeg poslovanja u vezi hrane;
- 1.2. da zabrani upotrebu prostorija, opreme, i oruđe u objektu, ukoliko se ista koriste protivu odredaba ovog zakona;
- 1.3. da inspektuje bilo koju hranu u bilo kom objektu, za koji smatra da podleže odredbama zakona o hrani, da uzima uzorke hrane i kontroliše bilo šta, što smatra da je upotrebljeno ili da će se upotrebiti za proizvodnju hrane;
- 1.4. da zabrani uvoz nebezbedne hrane i da uvrđi dalji postupak za tu hranu;
- 1.5. da zaustavi i kontroliše transportno sredstvo za koju smatra da transportuje hranu, kontroliše hranu i uzima uzorke od hrane;
- 1.6. da otvori i kontroliše kontejner ili pakovanje, za koje smatra da sadrži hranu, da ispituje sastav iste i uzima uzorke;
- 1.7. da zahteva kontrolu knjiga, dokumentacije i drugih evidencija, za koje se smatra da sadrže značajne informacije za sprovođenje odredaba ovog zakona u vezi bilo koje hrane, da isfotokopira ili uzima izvode iz te dokumentacije;
- 1.8. da konfiskuje i da zabrani hranu, ako smatra da su povređene odredbe ovog zakona ili uslovi i odobrenja izdata na osnovu ovog zakona;
- 1.9. da naredi uništavanje ne bezbedne hrane;

1.10. da vrši druge poslove za koje je nadležan shodno posebnim podzakonskim aktima,

Član 26

VII.1.2 Odgovornosti nadležnog inspektora

1. Nijedna informacija koja se tiče poslovanju subjekata hranom, kod kojih je stigao nadležni inspektor, radi službana kontrole ili radi analize o riziku, ne sme da se otkrije bez pristanka subjekta koji posluje hranom, osim:

1.1. kada je neophodno za sprovođenje ovog Zakona i kada istu odobrava Agencija;

1.2. kada je potrebna za sprovođenje postupka koji se vodi na osnovu prijave, nakon izvršenje inspekcijskog nadzora.

Član 27

VII.1.3 Inspekcijski program i izveštaji

1. Za sprovođenje inspekcijskog nadzora, izrađuju se periodični i godišnji programi o službenoj kontroli koji sadrže:

1.1. broj i vrstu inspekcijskih nadzora koji se planiraju za obavljanje;

1.2. planirani broj za uzimanje uzoraka;

1.3. broj i vrstu objekata koji se obuhvaćaju inspekcijskim nadzorom;

1.4. kriterijume koje treba sprovoditi za realizaciju programa;

1.5. potrebna finasijska sredstva.

2. Za obavljanje inspekcijskog nadzora, izrađuju se periodični i godišnji izveštaji o kontrolama koji sadrže:

2.1. broj i vrstu inspekcijske kontrole;

2.2. broj i vrstu uzoraka za inspekciju;

2.3. broj i vrstu objekata u kojima su sprovedeni inspekcijski nadzori;

2.4. podaci o podnošenim prijavama;

2.5. preduzete mere u slučajevima neispunjenja obaveza predviđenim ovim zakonom.

3. Programi i izveštaji iz stava 1 i 2 ovog člana, koji se odnose na službenu kontrolu bezbedne hrane, sprovode se od strane Agencije.

POGLAVLJE VIII

OVLAŠĆENE LABORATORIJE ZA TESTIRANJE I REFERENTNE LABORATORIJE

Član 28

Agencija je odgovorna za određivanje laboratorija koja se tiču pitanju bezbednosti hrane po zdravlje ljudi, životinja, bilja i ostataka.

Član 29

Ovlašćene laboratorije za testiranje

1. Laboratorske analize uzetih uzoraka, u cilju službene kontrole hrane, treba da se vrše od ovlašćene laboratorije od strane Agencije.
2. Uzorke uzima nadležni inspektor.
3. Troškove za vršenje analiza za hranu proizvedene na Kosovu, snosi nadležni organ, dok u slučaju kada hrana ne ispunjava predviđene zahteve shodno ovog Zakona i deklaracije, troškove snosi subjekat koji posluje hranom koju proizvodi i izlaže na tržište.
4. Troškove za izvršene analize za uvezenu i izvezenu hranu na Kosovu ili za hranu koja se namerava da se uvozi na Kosovu, snosi subjekat koji posluje sa uvezenom hranom.

Član 30

1. Laboratorija za testiranje je ovlašćena za vršenje:
 - 1.1. osnovne delatnosti;
 - 1.2. specijalne delatnosti;
 - 1.3. specijalnih delatnosti uz modučnost izdavanja međunarodnih sertifikata.
2. Laboratorija za testiranje ovlašćene za vršenje osnovne delatnosti, treba da ispunjava uslove predviđenim propisima Evropske zajednice.
3. Laboratorija za testiranje ovlašćene za vršenje specijalnih delatnosti, treba da ispunjava uslove shodno utvrđenih standarada i dobre laboratorijske prakse.
4. Laboratorija za testiranje ovlašćene za vršenje specijalnih delatnosti i izdavanje međunarodnih sertifikata, treba da ispunjava uslove predviđenim odgovarajućim

normama i treba da bude akreditovan od strane nezavisne institucije prema standardima ISO.

5. Postupak ocenjivanja i ovlašćenja laboratorija za testiranje iz stava 1 ovog člana, reguliše nadležni ministar posebnim podzakonskim aktom, na osnovu prethodnog mišljenja Agencije o standardizaciji. Akreditovanje, ocenjivanje i ovlašćenje laboratorija za testiranje, podležu posebnim analizama posebnih vrsta hrane.

6. Ovlašćene laboratorije za testiranje, obavezne su da učestvuju u odgovarajućim programima za stručnu verifikaciju.

Član 31 **Referentne laboratorike**

1. Za svaku analizu koja se vrši radi službene kontrole za bezbednu ili kvalitetnu hranu, načelnik agencije treba da ovlasti jedan referent iz referentne laboratorije za te analize.

2. Referentna laboratorikja može biti referentja za više analiza.

3. Referentne laboratorije treba da ispunjavaju uslove predviđene odgovarajućim normama i treba da budu akreditovane od strane Tela Evropske zajednice za akreditovanje.

4. Organ iz člana 40. stav 3. ovog zakona treba da :

4.1. savetuje načelnika Agencije za ovlašćenje laboratorija koje su sposobne za vršenje analiza radi službene kontrole;

4.2. koordinira i pruža podršku, uključujući osposobljavnje i pružanje usluga drugim laboratorijama, u vezi tehničkih standarada i metodologije za analize koje oni vrše;

4.3. organizuje uporedne testove standardizovanih uzoraka i učestvuje na domaćem i međunardonom nivou, u cilju praćanja stručnosti laboratorija za testiranje;

4.4. obezbeđuje, da laboratorije sprovedu sistem kvaliteta u radu, što popdrazumeva vrednovanje metoda, vođenje evidencije, uskladištenje reagensa, obezbeđenje i kalibrovanje opreme.

5. Finansijske troškove referentnih laboratorija za vršenje poslova iz stava 3 ovog člana, snosi Agencija.

6. Registar referentnih laboratorija, gde se vrše laboratorijske analize hrane, objavljuje se u Službenom listu, jednom godišnje.

POGLAVLJE IX

UPRAVLJANJE KRIZAMA I HITNIM SLUČAJEVIMA

Član 32

Hitne mere za obezbeđenje bezbedne hrane

1. Ako hrana predstavlja ozbiljnu opasnost po ljudsko zdravlje, životinje i za sredinu, potom ta opasnost ne može da se otkloni na zadovoljavajući način, tada načelnik Agencije, zavisno od stepena opasnosti, naređuje preduzimanje mera shodno stavu 2 i 3 ovog člana i u vezi stim informiše Vladu.

2. Ukoliko je hrana domaćeg porekla, mere iz stava 1 ovog člana mogu biti:

2.1. privremena zabrana iznošenja hrane na tržište ili upotrebe hrane;

2.2. utvrđivanje posebnih uslova za pomenutu hranu;

2.3. utvrđivanje mera za neštetno uništavanje hrane;

2.4. ostale odgovarajuće privremene mere.

3. Ukoliko je uvozna hrana, mere iz stava 1 ovog člana mogu biti sledeće:

3.1. privremena zabrana uvoza hrane iz države, dela te države ili države kroz koju tranzitira hrana;

3.2. utvrđivanje posebnih uslova za uvezenu hranu iz jedne države ili dela te države ili države kroz koju tranzitira hrana;

3.3. utvrđivanje mera za neštetno uklanjanje i uništavanje takve hrane;

3.4. ostale odgovarajuće privremene mere.

Član 33

Opšti plan za upravljanje krizom

1. Agencija u saradnji sa Ministarstvom poljoprivrede i Ministarstvom zdravlja, treba da izradi opšti plan za upravljanje krizom u oblasti bezbednosti hrane.

2. Planom iz stava 1 ovog člana kojeg donosi Vlada Kosova, utvrđuju se vrste rizika koje proizilaze iz hrane i mogu predstavljati direktnu ili indirektnu opasnost po ljudsko zdravlje koje ne mogu se otkloniti ili smanjivati na prihvatljivi nivo ili ne mogu gazdovati krizom na zadovoljavajući način uz primenu odredbe ovog zakona.

3. Planom iz stava 1 ovog člana, utvrđuju se potrebni praktični postupci za upravljanje krizom, uključujući organizaciju krizne jedinice u nadležnim organima, popunu iste

potrebnom osobljem, uz primenu načela transparentnosti i primene strategije komuniciranja između Agencije, Ministarstva poljoprivrede, Ministarstva zdravlja i ostalih organa vlasti i odgovarajućih institucija, potrošača i subjekata koji posluju hranom.

POGLAVLJE X

HRANA ZA ŽIVOTINJE

Član 34

Zahtevi u vezi bezbedne hrane za životinje

1. Agencija u cilju zaštite javnog zdravlja i zdravlje životinja, obezbeđuje ispunjavanje zahteva u vezi bezbednosti hrane za životinje koji se odnose na sledeća pitanja:

- 1.1. aditive za životinje koji se mogu inkorporisati u hranu za životinje, upotrebu određenih proizvoda i zabranu nepoželjnih supstanci i upotrebljenih proizvoda u hranu za životinje;
- 1.2. metode za uzorkovanje za ispitivanje hrane i proizvoda i aditiva upotrebljenih u hranu za životinje;
- 1.3. uslove za zabranu upotrebe modifikovane hrane;
- 1.4. inspektovanje hrane za životinje iz domaće proizvodnje i od uvoza iz drugih zemalja;
- 1.5. takse koje se plaćaju za izvršene usluge od Agencije iz oblasti hrane za životinje.

2. U slučaju ustanovljenja neke neispravnosti iz oblasti hrane za životinje, Agencija će informisati Departman za stočarsku proizvodnju Ministarstva poljoprivrede.

3. Na osnovu predloga Agencije, Ministarstvo poljoprivrede, će narediti da hrana za životinje koja nije u skladu sa zahtevima iz ovog člana, bude povučena, uništavana, prerađivana ili reeksportovana i da se privremeno zabrani klanje životinja za ljudsku potrošnju, koje su konzumirale tu hranu.

4. Ministarstvo poljoprivrede, će doneti podzakonski akt za upotrebu aditiva za životinje koji se mogu inkorporirati u hranu za životinje i trgovanje enzimave i mikroorganizmima za potrebe hrane za životinje, kao i može da zabrani upotrebu određenih nepoželjnih supstanci u hranu za životinje.

Člana 35

Druga pitanja u vezi sa hranom za životinje, odnose se odredbe prema članovima 12,13,14,15,16,17,18 Zakona o stačarstvu Kosova br.2004/13 proglašenog Uredbom UNMIK-a br.2004/39 od 14.oktobra 2004.godine.

POGLAVLJE XI

KOSOVSKA AGENCIJA ZA HRANU I VETERINARSTVO

Član 36

Ovim zakonom osniva se Agencija za hranu i veterinarstvo kao izvršna agencija Vlade, odnosno Ureda premijera.

Član 37

Zadatak Agencije je, da zaštiti život i ljudsko zdravlje, obezbedivši visok nivo bezbednosti hrane, uključujući i hranu za životinje, zdravlje životinje, brigu o životinjama kao i kvalitet i bezbednost hrane biljnog i životinjskog porekla.

Član 38

1. Radi zaštite ljudskog i zdravlja i života, Agencija je nadležna za kontrolu, verifikaciju i inspekciju hrane i sirovina u svim nivoima proizvodnog lanca, kao:
 - 1.1. kontrola i inspekcija proizvodnje, procesuiranja, pakovanja, ponovnog pakovanja, skladištenja, transporta, uvoza i zvoza hrane i sirovine;
 - 1.2. izdavanje, ukidanje ili povlačenje registracija i odobrenja koja su vezana za njene zdatke;
 - 1.3. integracija i elaborisanje ispitivanja i sistema za identifikaciju hrane i sirovine;
 - 1.4. nadzor usklađenosti važećog zakonodavstva u proizvodnom lancu hrane;
 - 1.5. savetuje ostale službene organe u izradi zakonodavstva i ispunjenju međunarodnih standarada u oblasti bezbednosti hrane;
 - 1.6. koontaktira međunarodne institucije u vezi pitanja koja se urešuju ovim zakonom.

Član 39

1. Agencija se sastoji od službenih službi Vlade Kosova, u vezi javnog zdravlja, bezbednosti hrane, životinjskog zdravlja, brige o životinjama, kvaliteta i bezbednosti hrane biljnog i životinjskog porekla.

2. U ovoj Agenciji se udružuju:

2.1. Agencija za veterinarstvo i hranu na Kosovu, osnovana Zakonom o veterinarstvu br. 2004/21, proglašenog Uredbom UNMIK-a br. 2004/28 od 30 jula 2004;

2.2. Departman Sanitarnog inspektorata Kosova, osnovan Zakonom sanitarnog inspektorata Kosova br. 2003/22, proglašenog Uredbom UNMIK-a br. 2003/39 od 17. decembra 2003.godine;

2.3. Fitosanitarni inspektorat osnovan Uredbom UNMIK-a br. 2001/03 od 29. maja 2001.godine;

2.4. Granični fitosanitarni inspektorat, osnovanog Uredbom UNMIK-a br. 2001/07 od 29. maja 2001.godine; kao i

2.5. opštinski inspektorati za ove usluge.

Član 40

Upravni, nadzorni i savetodavni organi Agencije

1. Agencija je sastavljena od upravnog, nadzornog i savetodavnog organa.

2. Upravni organ je načelnik Agencije.

3. Nadzorni organ Agencije je Upravni odbor.

4. Savetodavni organ Agencije je Naučni odbor.

Član 41

Načelnik Agencije

1. Načelnik Agencije u koordinaciji sa Upravnim Odborom upravljuju radom Agencije.

2. Načelnik Agencije imenuje se od strane Komisije za visoka naimenovanja (KELP) saglasno sa pravilima o civilnoj službi za period od tri (3) godine.

3. Načelnik agencije odgovoran je Premijeru Republike Kosova.

4. Za načelnika Agencije, može da se izabere lice sa visokom stručnom spremom koji ima najmanje pet (5) godina radnog iskustva iz oblasti tehnologije hrane i veterinarstva-prehrambeni smer, javnog zdravstva, i poljoprivrede.

5. Obaveze i odgovornosti načelnika Agencije određuju se posebnim podzakonskim aktom.

6 Načelnik, svake godine priprema i dostavlja na usvajanje Upravnom odboru sledeća dokumenta:

6.1. nacrt budžeta Agencije za minulu godinu;

6.2. finansijski izveštaj za minulu godinu;

6.3. godišnji program rada;

6.4. godišnji izveštaj za aktivnosti Agencije za minulu godinu;

7. Načelnik šalje godišnji finansijski izveštaj i izveštaj rada Upravnom odboru za usvajanje.

Član 42 **Upravni odbor**

1.Upravni odbor Agencije odgovaran je za usvajanje dugoročne strategije, predložen od strane Načelnika Agencije, nakon konsultacija sa dotičnim ministarstvima i naučnim odborom, obezbedivši da utvrđene politike za bezbednost i kvalitet hrane budu u skladu sa potrebama građana i međunarodnim standardima.

2.Upravni odbor usvaja godišnji izveštaj aktivnosti Agencije, nacрте programa rada, finansijski izveštaj Agencije kao i nacrt budžeta Agencije.

3. Nadzorni odbor ne treba uticati na menadžment Agencije, ali treba se baviti pružanjem saveta Agenciji radi većeg nivoa bezbednosti hrane.

4. Nadzorni odbor Agencije, sastoji se od sedam (7) članova koje imenuje Vlada Kosova na osnovu zajedničkog predloga Ministarstva poljoprivrede i Ministarstva zdravlja.

5. Nadzorni odbor Agencije, sastoji se od dva (2) člana određenih od Ministra poljoprivrede, jednog (1) člana određenog od Ministra zdravlja, jednog (1) člana određenog od Instituta javnog zdravlja.

6. Drugih tri (3) člana nadzornog odbora određuje Vlada Kosova shodno postupaka vlasti.

7. Mandat članova Nadzornog odbora traje četiri (4) godine.

8. Predsedavajućeg Nadzornog odbora biraju iz svojih redova članovi odbora, a njegov mandat traje četiri (4) godine.

Član 43 **Osnivanje i sastav Upravnog odbora**

1. Članovi upravnog odbora imenjuju se od strane Vlade Republike Kosovo u roku od devedeset (90) dana od proglašenja ovog zakona, na predlog sledećih organa:

1.1. dva (2) člana predlaže Ministarstvo poljoprivrede;

1.2. jednog (1) člana predlaže Ministarstvo zdravlja;

1.3. jednog (1) člana predlaže Institut javnog zdravstva Kosova;

1.4. jednog (1) člana predlaže Društvo za zaštitu potrošača Republike Kosovo;

1.5. jednog (1) člana predlaže Privredna komora Kosova;

1.6. jednog (1) člana predlaže načelnik Agencije po službenoj dužnosti.

2. Mandat članova Upravnog odbora traje tri (3) godine.

3. Ostala pitanja u vezi organizacije i delatnosti Upravnog odbora određuju se posebnim podzakonskim aktom, donete od strane Vlade Republike Kosovo.

Član 44 **Finansijske odredbe**

1. Agencija utvrđuje svoje operacione troškove i približne prihode u obliku budžetskog plana godinu dana ranije, koju predlaže Vladi Republike Kosovo na usvajanje. Budžetski plan Agencije je deo budžetskog postupka i ista se može ponovno razmatrati redovno od agencije, u skladu sa budžetskim zahtevima.

2. Prihodi koji prikupljaju od naplate taksi za licencije i od drugih uplata koji se prikupljaju saglasno sa ovim zakonom ili drugim podzakonskim akatima iz ovog zakona, prilivaju se u Konsolidovani budžet Kosova i koriste se za ovlašćene svrhe prema odgovarajućim budžetskim kategorijama i u skladu sa budžetskim procesom.

3. Fondovi određeni od strane donatora namenjeni Agenciji prilivaju se u Konsolidovanom budžetu Kosova, registruju se kao takvi u podacima računovodstva trezora i smatraju se kao odobreni troškovi za namene Agencije.

Član 45 **Naučni odbor**

1. Naučni odbor je stručni organ koja daje naučna uputstva u okviru delatnosti Agencije.

2. Delokrug i broj članova Naučnog odbora, postupak i način rada, utvrđuju se podzakonskim aktom Vlade Republike Kosovo.

3. Naknada za članove Upravnog odbora i Naučnog odbora određuje se posebnim podzakonskim aktom od strane Vlade Republike Kosovo.

POGLAVLJE XII

KAZNENE ODREDBE

Član 46

1. Novčanom kaznom za prekršaje od pethiljada (5.000) do (50.000) Evra, kazniće se lice koje:

1.1. iznosi na tržište novu hranu za ljude i novu hranu za životinje i deklariše istu suprotno odredbama iz člana 19 ovog zakona i podzakonskih akata koji će se doneti za novu hranu i za genetski modifikovane organizme;

1.2. iznosi na tržište nebezbednu hranu prema članu 10 ovog zakona.

2. Novčanom kaznom za prekršaje od trihiljade (3.000) do dvadesethiljada (20.000) Evra, kazniće se lice koje:

2.1. uvozi hranu suprotno odredbama člana 13 ovog zakona;

2.2. vrši aktivnosti u neregistrovanom objektu, suprotno člana 12 ovog zakona;

2.3. postupa suprotno odredbama člana 16 ovog zakona;

2.4. posltupa suprotno odredbama člana 18 ovog zakona;

2.5. irnosi na tržište nebezbednu hranu za životinje suprotno odredbama zakona o stočarstvu br. 2004/33, proglašenog Uredbom UNMIK-a br.2004/39 od 14. oktobra 2004.godine.

3. Novčanom kaznom za prekršaje od dvehiljada (2.000) do desethiljada (10.000) Evra, kazniće se lice koje:

3.1. deklariše hranu suprotno odredbama člana 20 ovog zakona;

3.2. ne ispunjava opšte i specifične uslove o higijeni hrane prema članu 15 i 16 ovog zakona,

3.3. ne ispunjava zahteve istraživanja hrane prema članu 17 ovog zakona.

4. Novčanom kaznom za prekršaje od petsto (500) do trihiljada (3.000) Evra, kazniće se lice koje:

4.1. ometa nadležnog inspektora u vršenju njegovih zadataka iz člana 25 ovog zakona i ne sprovodi naredbe i odluke ovlašćenog inspektora;

4.2. izloži prehrambene proizvode u suprotnosti sa članom 15. stav 2 ovog zakona.

5. Kada se lice kažnjava zbog povrede odredaba ovog zakona, sud pored izrečene kazne, može naložiti da sredstva koja su upotrebljena prilikom povrede, uključujući i opremu, budu konfiskovana i uništena sudskim rešenjem na osnovu veštačenja sudskog veštaka.

6. Zbog ponovljenih povreda odredaba ovog zakona, Agencija okrivljenom licu oduzima licencu, dozvolu i zabranjuje ponovnu registraciju za period od šest (6) meseci do tri (3) godine.

Član 47

Sve isplate koja se ostvaruju primenom kaznenih odredaba prema ovom zakonu, kao i drugi prihodi, uplaćuju se u Budžet Kosova.

POGLAVLJE XIII

ZAVRŠNE ODREDBE

Član 48

1. Radi sprovođenja ovog zakona, Ministarstvo poljoprivrede i Ministarstvo zdravlja, zavisno od svojih nadležnosti, doneće podzakonska akta.

2. U cilju sprovođenja ovog zakona, Agencija može zatražiti pomoć od Kosovske policijske službe i drugih nadležnih organa reda.

Član 49

1. Sastavni deo ovog zakona je Aneks 1 za utvrđivanje kontrolnih “kodava”.

2. Ovaj zakon stavlja van snage svaku zakonsku odredbu kao i odredbe podzakonskih akata koje su u suprotnosti sa njegovim odredbama.

3. Nakon stupanja na snagu ovog zakona obavezuje se Vlada Republike Kosovo da u roku od šest (6) meseci uskladi podzakonska akta sa odredbama ovog zakona.

Član 50
Stupanje na snagu

Ovaj zakon stupa na snagu petnaest (15) dana od dana objavljivanja u Službenom listu Republike Kosovo.

Zakon br. 03/L-016
12. februara 2009.god.

Predsednik Skupštine Republike Kosovo,

Jakup KRASNIQI